

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ro} 59.

ANUL III.

Cărbuț 27. Iulie 1855.

Telegraful este de doi ori pe
septembrie; Mercuria și Săptămă.
— Preșterea din seară se face din
Cărbuț la 4 P. după, cu bani gata, prin
scrierile Frankate, adresele către
scrierile.
Preșterea preșterea din seară
Cărbuț este pe anul 7. ф. м. к.; ear

pe o jumătate de an 3. ф. 30 кр.
— Pentru cheltuielile pentru ale
Transilvaniei și pentru provinciile
din Monarhia pe anul 8 ф. ear
pe o jumătate de an 4 ф. —
Inscripțiile se plătesc cu 4 кр.
într-un cuvânt.
Pentru prinț. și pentru scrierile pe
anul 12 ф. pe 1/2 anul 6 ф. м. к.

Денеште телеграфиче.

* Корбу 31 Iulie к. п. Ла инспекция Іониче саș пѣс прове-
ниеніеле din Епір ші Албанія ла о карантінкѣ провісоріе де патрѣ
зіле. Дншїиуіріле деспре сѣпѣтате дн Актіварі ші Скѣтарі сѣпѣ
фаворітор.

* Прінцѣл Горшакоф дншїиуідеазѣ din Севастопол din 27 сѣа-
ра кѣм кѣ дела 23—27 пѣ са дншїиуілат нїмїк днсѣмнат дн Се-
вастопол ші дн чѣлѣлалте пѣнктѣрі але пѣнїсѣлїе. —

Лїмба Ромѣнеаскѣ.

„Vetera odere, nova exoptant.“
Sallust. de Catil.

Dacia era кѣпрїнѣсѣ дн векїме де зп mare ші рѣншїт попор,
вреднїк де а цїнеа кѣпїгїна кѣ Roma. Дѣчѣбал, рѣчѣле Дачїлор,
пѣ пѣмал кѣ пѣ сѣпѣс лѣї Domitian, чї дн шї бѣтѣ днфрїко-
шат; шї пѣ пѣмал кѣ асїгѣрат лїбертатеа патріеї сале, чї асѣ
фѣкѣт трївѣтар пе Статѣл чѣл маї mare шї маї пѣтернїк дн лѣме.
Дачїї сѣпѣт чѣї маї векї, чѣї дншїї лѣкѣторї аї дѣрїлор чѣ дн дн-
дѣлзпгѣтѣ време пѣрта пѣмѣле лор.

Дѣпѣ адеверїнгѣле векїлор скріїторї, Дачїї ера де о лїмбѣ шї
де зп пеам кѣ Трачїї, а кѣрора лїмбѣ сѣмѣпѣт мѣл кѣ ачѣа
Елїпѣ. Векїї скріїторї факѣт тот-одатѣ mare деосѣвїре днтре Скїтї,
чѣ лѣкѣїа дїпколо де Борїстен, Днѣпрѣ, шї Дачї, каре де кѣтрѣ
Romanї се пѣмїаѣ шї Гѣдї. Ovidie сѣргѣнїт ла четатеа Понтѣ-
лї Tomї, апроапе де гѣра Дѣпѣреї, зїче кѣ дн лїмба Дакѣ-Гѣдї-
лор ел асѣ гѣсїт асѣмѣнѣре кѣ лїмба Елїпѣ, де шї еї продѣчѣаѣ зї-
чѣрїле кѣ акчѣнт грѣш шї аспрѣ. Din ачѣсте шї маї мѣлте алте
їсторїче шї фїлологїче прївїрї, пої пѣтем зїче кѣ граїл Дакѣ-Гѣ-
дїлор, прѣкѣм дї пѣмѣше шї Гѣтерѣр, ера зп діалѣкт а mareї лїм-
бе Пѣласго-Трачїе. Дакѣ-Гѣдїї лѣ ера, нїчї пѣ пѣтеа сѣ фїе Славї,
прѣкѣм аратѣ днсѣшї Карамсїн, лѣзпд дн рїс грѣшїга сїстѣмѣ а
лї Гѣтерѣр.

Дѣпѣ чѣ Траїан асѣ стїпс кѣ тотѣл пе Дакѣ-Гѣдїї чѣї рѣсвоїнїчї,
шї Dacia сѣпѣс дншїїрїдїеї Romanе, an. 106 дела Хс трѣкѣ о
мѣлїме пѣмѣрїнїтѣ де оамѣнїї din тоатѣ лѣмеа Romanѣ, ex toto
orbe Romano, спре дншїиуїпорѣа ачѣстеї провінцїї, днтре Дѣлѣ-
реа, Тїса, Карпатї шї Днїєстрѣ. Колонїїле Romanе амежїндѣсѣ
дн Dacia, асѣ адѣс аїчї шї лїмба шї скрісѣареа; днсѣ еї фїїнд din
тоате мѣрїнїїле пѣмѣжїтѣлї Romanѣ трѣвѣїеа сѣ фї грїт дн маї
мѣлте idioame латїне, пѣптрѣ кѣ днсѣшї лѣкѣторїї Romeї лѣсѣрѣ
мѣлте зїчѣрї дела фѣлїзрїтеле idioame але Італїеї. Порнїнд дела а-
чѣст днчѣпѣт, пої пѣтем естраѣе зрїтѣоарѣле доѣе сокотїндї де-
спре лїмба Ромѣнеаскѣ:

1. Кѣ дн лїмба чѣ Ромѣнїї асѣгїї грїескѣ сѣпѣт маї мѣлте
кѣвїпте каре фїїнд латїнешї, пѣ пѣтем днсѣ кѣпѣаѣше днчѣпѣтѣл
лор, фїїнд кѣ тоате зїчѣрїле Латїнїлор пѣпѣжїндѣсѣ гѣсї дн кѣрїї,
мѣлте кѣвїпте вор фї лїпсїт din Італїа маї днпїпте де а со статор-
нїчї Вокаблїрїл лїмбеї латїне.

2. Кѣ лїмба Ромѣнеаскѣ, фїїнд фѣрѣ дндоїалѣ латїнѣ, пѣї
днсѣ ачѣа каре пої дншїїдѣм прїп скріерїле ораторїлор шї а поѣ-
дїлор Romanї. Ksintilian зїче: aliud est latine, aliud est gram-
maticae loqui; шї іарѣ verba aut latina, aut peregrina sant; pere-
grina porro ex omnibus prope dixerim gentibus, ut homines, ut in-
stituta etiam multa, venerunt, taceo de Tuscis, et Sabinis et Prae-
nestinis... nam, ut transeam, quemadmodum vulgo imperiti loquun-
tur, tota saepe theatra et omnem circi turbam exclamasse barbare

scimus“. Пѣтем нїздека дн зїчѣрїле чѣлї маї mare рїтор Roman
дакѣ неолатїнїсѣмѣл поате фї прїїпчїос лїмбеї Romanе, шї дакѣ прїп
ел пѣо кѣндѣчѣм ла о дншїиуїдеа деценѣрацїе, десѣрѣкѣндѣсѣ о де ап-
тїкїтатеа еї, кѣнд пої дѣторїм сѣо пѣстрѣм кѣ прѣжїре...

Пѣпѣ ла апл 274 дела Хс. асѣ цїпѣт флѣареа Дачїеї лї Траїан.
Де аїчї днпїпте днчѣпѣшї непорѣчїрїле Ромѣнїлор... Днсѣ Дакѣ-
Romanї сѣсѣ Гѣдї, Хѣнї, Гѣпїї, Аварї, Бѣлгарї, Днѣгрї, шї ал-
те грѣмѣзї де варварї, асѣ пѣстрат нацїоналїтатеа лор, трѣкѣнд
прїп зп шїр де катастрофе де шѣпте-спрежѣче веакѣрї; шї нїчї
дншїиуїрїеа соартеї, нїчї тѣрѣареа варварїлор пѣаѣ пѣтѣт стїпѣе
дн еї сѣмїндїа шї лїмба Romanѣ; дншїї асѣгїї стрїнѣл азїнд пе
Roman рекѣпѣаѣше дн ел непотѣл Romanїлор лї Траїан!

Рѣсѣрїрїле днсѣ прїп каре асѣ трѣкѣт дѣрїле ачѣсте, асѣ фѣ-
кѣт ка мѣлте кѣвїпте стрїне, шї маї вѣртѣс славе, сѣ се дншїиуї-
дѣкѣ дн лїмба нацїоналѣ. Еатѣ чѣ асѣ дншїиуїне пе Рѣмї, ла 1829
се чѣрче а доведї кѣ лїмба Ромѣнїлор е кѣ тотѣл Славѣанѣ!..
Меїїеїеа Ромѣнїлор кѣ Рѣсїа шї десѣле рѣлацїї кѣ еа асѣ фѣкѣт ка
сѣ се пѣстрѣзе шї врѣо кѣтева формалїтѣдї славе дн лѣкѣрїле
кѣрѣмїреї; асѣмїне днсѣ се гѣсѣскѣ пѣмал дела веакѣл ал XV,
кѣнд сѣпѣ дншїиуїдѣсѣ дн лїмба Romanѣ, шї лїтерїле славоанѣ прїп
Мїтрополїтѣл Молдовеї Теоктїст, каре дншїиуїндѣсѣ зпїреї бїсѣ-
рїчїеї Romanе кѣ чѣа Romanѣ, чѣ се їскѣлїсе де прѣдѣчѣсорѣл лї ла
Флорѣнѣа, асѣ дншїиуїнат пе Домнѣл Алексѣндрѣ чѣл Бѣн сѣ лѣпѣде
лїтерїле Латїне чѣ пѣпѣ атѣлчѣа ера дн обѣшеаскѣ дншїиуїндѣаре.

Карамсїн зїче кѣ о цїзмѣтате din зїчѣрїле Ромѣнешї сѣпѣт ла-
тїне; днсѣ ачѣст mare їсторїк, зрїмїнд сокотїндѣлор лї Тѣпман,
саѣа грѣшїт мѣл дн ачѣаста. Маї потрївїт дѣкѣт ел D. Хѣпкѣ асѣ
скріс кѣ дн лїмба Ромѣнеаскѣ 5/10 де кѣвїпте сѣпѣт латїнешї,
3/10 славе шї 2/10 зпѣрѣшї, тѣрчѣшї шї грѣчѣшї. Чѣа маї бѣпѣ
дншїиуїндѣаре деспре ачѣаста е глѣсѣотрѣл, адекѣ алѣтѣрѣареа
лїмбеї Romanе кѣ чѣлѣлалте. Ної, лѣзпд аїче зп пѣсакїї din Псал-
тїреа лї Docїтеїз, Мїтрополїтѣл Молдовеї, скрісѣ пе ла апл 1680,
ла вѣм чѣрчѣта етїмологїчѣше:

Лїмбїле сѣ салте
Кѣ кѣпѣче 'налте;
Сѣ стрїнѣ'н тѣрїе
Глас де вѣкѣрїе!
Лѣзпд пре Домнѣл
Сѣ кѣпте тот омѣл;
Домнѣл есте tare,
Ест' Дншїїрат mare!..
Пѣсте тот пѣмѣпѣтѣл
Дншїї цїне кѣвїпѣтѣл.
Пе вѣрѣрї де мѣпте
Сѣзл гласѣрї мѣлте
Де Бѣзїзме mare
Кѣ 'налѣ кѣптарѣ,
Кѣ сѣа сѣїт Домнѣл.
Сѣл вазѣ тот омѣл!

Din зїчѣрїле кѣпрїнѣсѣ дн ачѣастѣ поѣмѣ кѣте гѣсїм Сла-
ве? пѣмал зна!.. шї де не вѣм погорї ла чѣрчѣтареа чѣлор де
маї дншїїе дншїиуїндѣареа дн вїеадѣ, пѣ вѣм гѣсї нїчї зп сїп-
гѣр кѣвїпѣт де алѣт ѣрїїпѣт дѣкѣт пѣмал Romanѣ. Дншїїм во-
каблїрїл, шї маї тоате зїчѣрїле сѣпѣт латїне; ла дншїиуїнат гѣсїм:
ават, (batus); адагѣ (adaugeo), адегѣр (ad-verum), адекѣ,

(adeoque); adac, (densus, dense); adorm, (obdormis); adun, (aduno); adun, (adaquo); ajut, (adjuto); aicta, icta, (iste); ak, (acus), a kasъ (a casa); alak, (alica); alb, (albus), alin, (lenio); alt, (alter); alъnek, (allucinor); alъnъ, (avellana); alъtpe, (a latere); amar, (amarus); amestek, (admisceo), amediалъ, (amentia); amor, (amor); amъш, (mox); ш. чл. Апоі дар пѣтем статорничи кѣ дестѣлъ апропіре зрѣтоареа пропордіе деспре лѣмба Ромѣнеаскѣ; $\frac{6}{10}$ de кѣвинте Латинеші саѣ Азтоктопе Ромѣне; $\frac{2}{10}$ de кѣвинте славе; ші $\frac{2}{10}$ de зѣчері Знгреші, Гречеші ші Търчеші. Фрѣмос се еспрѣмъ деспре ачаестъ Бонѣин, зѣкнд кѣ: Ромѣниі din Romani fiind пѣскѣдѣ, прекѣм граѣл лор ші асѣзѣ адевереазъ, кѣ тоате кѣ еѣ аѣ стѣтѣт днтре маѣ мѣлте ші деосебіте неамѣрѣ стрѣне, днѣсѣ нѣмене сѣ деспрѣдѣчѣнезе лѣмба лор н'аѣ пѣтѣт; ші кѣ: Ромѣниі кѣ атѣт се лѣнтарѣ пентрѣ віеаѣ, кѣт пентрѣ лѣмба лор

Лѣтератѣра Ромѣнеаскѣ, че де Езропѣені се редѣче дн доѣе епохе: дела 1580 пѣлѣ ла 1830, ші дела 1830 пѣлѣ ла зѣлеле поастре, маѣ вѣртос дела 1812 аѣ авѣт мѣлѣ бѣрваѣ вреднѣчі де а се днделетнѣчі кѣ кѣлѣтра знеі лѣмбі каре дѣпъ зѣка лѣі Malte-Brun: par son harmonie, sa grâce et sa richesse ne déshonore pas ses autres soeurs (le français, l'italien, l'espagnol), filles, comme elle, du latin. Мѣлѣ днѣсѣ, днѣсѣлѣдѣді де дѣхѣл новѣлізмѣ-лѣі, саѣ Neo-Latinismѣлѣі, аѣ днтрепрѣнѣс дндепрѣндеѣа чеа маѣ грешѣтѣ ші чеа маѣ днтпрѣвѣтоаре чѣвілісациѣі попоарелор. Дн лок де а се днделетнѣчі кѣ лѣмба пѣрѣнѣлор лор, кѣрѣндѣс-о нѣмаі де ачеле зѣчері стрѣне че ар фѣ кѣ тотѣл не-ромѣне ші нѣ днрѣдѣ-чѣнате дн попор, еѣ аѣ депѣртат ші ачеле кѣвинте каре фѣнд Ромѣне ші днрѣдѣчѣнате дн веакѣрѣ дн деарѣ, сѣнт мѣлѣ маѣ мелодѣче ші маѣ фрѣмоасе декѣт челе де акѣм днтродѣсе. Аша аѣ днѣ-пѣт ші аѣ апѣкат мѣлѣі маѣ мѣлте сістеме, скрѣнд нѣмаі пентрѣ дн-сѣшѣі, фѣнд кѣ попорѣл, пентрѣ каре маѣ алес аѣ скрѣс тоѣі бѣрваѣі чеі маѣ днсемнаѣі дн лок де а се пѣтеа фолосѣ де скрѣсѣрѣле лор, с'аѣ гѣсѣт де одатѣ кѣпрѣнс днтр'о негѣрѣ лѣтерарѣ, дн каре ел с'аѣ вѣзѣт стрѣн днпѣнтеа патрѣцілор сеі, Ромѣниі стрѣні днпѣнтеа Ромѣнілор!... О асемѣне днтрепрѣндеѣе де аѣ фост аѣ ба фолосѣ-тоаре попорѣлѣ Ромѣн, е лесне а віеа. Вѣнтѣл патѣмѣлор аѣ ѣмѣлат не де алѣт парте ачаестъ порпѣре, днѣкѣт дн скѣрѣтѣ времѣ аѣ ешѣт ла лѣмѣнѣ сѣте де кѣрѣі Франгезо-Neo-Латѣнешѣі, пре-скрѣсе нѣмаі, ка се зѣк аша, кѣ лѣтере Ромѣнешѣі, іар днтр'алт кѣп кѣ тотѣл стрѣне, ші попорѣл Ромѣнеск дн мѣжлокѣл лѣтераторѣлор сеі, фѣрѣ кѣрѣі ші фѣрѣ лѣтерарѣ, семѣна кѣ Marota лѣі Molière каре зѣчеа стѣпѣнѣі сале: Quel diable de jargon entends-je ici? par ma foi, je ne sais point quelle bête c'est-là; il faut parler chrétien, si vous voulez que je vous entende!...

Нѣ зѣк днѣсѣ се маѣ ремѣе векіле рѣціні днтродѣсе де фанатѣзм ші де інокрѣізм, дн лѣмба Ромѣнеаскѣ, че акѣм се аѣлѣ днтр'о епохѣ де досволтаре ші де пропѣшіре. Н'ашѣ вроі сѣ маѣ без дн кѣрѣіле Патрѣі: пол, ші прѣказ ші предѣложеніе ші лѣт ші лѣ-пон ші кѣр ші делѣ... кѣнд пѣтем днтревѣнѣца днсемшѣ Ромѣ-неше: жѣмѣтате, поропкѣ, пропѣшере, ап, дарѣ, Domn, лѣкраре... днѣсѣ нѣчі нѣ пот сѣферѣ сѣ аѣд дн деара Ромѣнеаскѣ не Ромѣніі зѣкнд ші скрѣнд кѣ: с'аѣ дат о пегѣдізне ла Адмі-страѣіне, кѣнд Ромѣнѣл, ка Ромѣн, пѣтеа фоарте віне се деѣ о черере ла дрегѣторѣе, ші кѣ „gloria нѣ е датѣ декѣт знѣі кор че шѣе а сѣферѣ пепеле ші а фѣла дн пѣде пѣзѣрѣіле,“ кѣнд пѣтеа се фѣе кѣ: gloria, шѣрѣеа, нѣ се кѣвіне декѣт знеі інімі че шѣе а сѣферѣ дѣрерѣле, ші а кѣлка дн пѣчіоаре пѣчѣерѣле!

Сѣ вроеаскѣ чѣнева а кѣрѣді кѣ тотѣл, intus et in cute, лѣмба Ромѣнеаскѣ де тоате зѣчерѣле стрѣне ші Neo-Латѣне, е зп лѣкрѣ нѣ нѣмаі некѣвенѣт, ба кіар кѣ пепѣтѣнѣ ші о зѣдарнѣкѣ інтрепрѣнде-де. Надѣіле челе гѣнере, дн пѣшіреа лор спре чѣвілізациѣ, да-торескѣ се аѣвѣ днпѣнтеа окѣлор спре ачеле пѣдіі че аѣ трекѣт калеа не каре еле асѣзѣі пѣтрекѣ, ші каре не-аѣ лѣсат пѣлде віі ка се зрѣтѣм дѣпѣ еле. Сѣ лѣтѣм де пѣлѣ не Еліні, не Романі, не Франгезѣі, не Енглезѣі, ші не челедалѣте пѣдіі чѣвілізате.

Днѣсѣ Елініі, дѣпѣ че аѣ регѣлат не тем іѣрѣі некѣлѣтѣе лѣмба лор, аѣ лѣсат дн еа мѣлте кѣвинте стрѣне ші варваре, днтродѣсе ші дн деара лѣі Omir, ка прѣтѣтѣнде „par la force des événements.“ — Erodот скрѣе кѣ дн лѣмба Еліні мѣлте зѣчері сѣнт вар-

варе, стрѣне; ші Платон мѣртѣрѣсѣше кѣ кѣвінтеле: *κῶν, πῦρ, ὕδωρ* ші алѣ маѣ мѣлте, сѣнт варваре, імпрѣмѣтате де ла Фрѣіі. Днѣсѣ зѣчерѣле ачесте сѣнт днтревѣнѣцате де тоѣі скрѣі-торѣі еліні.

Romanі, нѣ маѣ пѣцін ші еѣ аѣеа дн лѣмба лор мѣлте зѣчері стрѣне ші варваре, каре днѣсѣ саѣ пѣстрат, пентрѣ антѣкѣтатеа лор де чеі маѣ рѣнѣмѣдіі скрѣіторѣі romanі, кѣ тоате кѣ еѣ ле кѣпошеа фоарте віне ші ле нѣмеа, „verba peregrina et non Latina.“ Ва-ронѣ скрѣе кѣ кѣвѣжѣтѣл multae нѣ есте roman, ші кѣ ел аѣ трекѣт ла Romanі din лѣмба Сабінілор: „Multae vocabulum no: Latinum sed Sabinum est.“

Се тречем ла фрѣмоасе ші мелодѣоасе лѣмѣ Франгезѣ, каре пентрѣ днѣсѣшѣрѣле еѣ аѣ добѣндѣт о зпѣверсалѣтате че о фаче сѣ фѣе лѣмба днтрегѣлѣі неам оменеск, лѣмба чѣвілісациѣі ші а дѣпломатѣ-діѣі. Оаре са, фѣнд маѣ мѣлѣ Латѣнѣ, ка ші чеа Ромѣнеаскѣ, нѣ се кѣмѣзне днѣсѣ ші де о мѣлѣімо днсемпѣтоаре де зѣчері чел-тѣче саѣ Галѣче, Батаве, Тѣдесче, Грекофѣчеіче „grec-phocéen de Marseille“ ші Арабе? — Оаре мареле Фенелон н'аѣ зѣк кѣ: La Langue Française n'est qu'un mélange de grec, de Latin et de Tur-desque, avec quelques restes confus de gaulois? Днѣсѣ дн лѣм-ба ачаесте аѣ скрѣс ші аѣ грѣіт: Малерѣ, Бенсерад, Бзалот, Во-сѣет, Бѣрдаль, Корнелі, Фенелон, Фонтенел, Лафонтен, Малѣ-бранш, Масіліон, Моліер, Паскал, Расін, Рѣсо, Волнѣі, Вол-тер, Мірѣво, Беранѣер, Шатобріан, Ламартѣне!...

Лѣмба лѣі Шекспѣр, лѣі Байрон, лѣі Мілтон, лѣі Поп, лѣі Локе, лѣі Томсон, лѣі Стерн, нѣі оаре компѣсѣ де зѣчері Англо-Саксоане, Данезе, Романе ші цѣрмане? — Лѣмба Італіанѣ нѣі оаре ші еа о адѣнаѣе де маѣ мѣлте зѣчері стрѣне ші Латѣне? Дн-сѣ дн са аѣ скрѣс Аріост, Тасо, Мачіавеле, Бокаче, Мѣтастасѣе, Алѣіері, Касіні, Manzoni ші чеіламѣі скрѣіторѣі ші поедѣ а преа-фрѣмоасѣі Італѣі!

Безѣ не Бзало кѣ кѣтѣ деспреѣзѣре атакѣ пѣданѣізмѣл Неоло-гізмѣлѣі дн фаѣа лѣі Ronsard, каре днтродѣчеа дн лѣмба Франгезѣ, фѣрѣ нѣчі о невоіе, зѣчері еліне ші латѣне:

Sa muse en français parlant grec et latin,
Vit dans l'âge suivant, par un retour grotesque,
Tomber de ses grands mots le faste pédantesque...

Мареле Voltaire нѣмаі пѣцін деспреѣзѣше Неологізмѣл; зѣ-кѣнд кѣ зноара лѣі грѣмѣдіѣе дефѣітѣ ші цѣніѣл ші стѣлѣл скрѣі-торѣілѣі: „déshonore à la fois le génie et le style.“ Іст маре скрѣі-торѣі се армѣ кѣ мѣніе асѣпра зрѣтоарелор версѣрѣ че естраѣе днтр'о поѣзіе серіоасе:

Des rimeurs disloqués, à qui le cerveau tinte,
Plus a mers qu'aloés et jus de coloquinte,
Vices portant méchef, gens de tel acabit,
Chiffonniers, Ostrogoths, marouffles que Dieu fuit...

Лѣтератѣра знѣі попор е днѣсѣмѣ попорѣл: La littérature d'un peuple, c'est ce peuple lui-même; прѣн зрѣмаре, лѣтератѣра, лѣмба знѣі попор нѣ се поате прѣфаче, нѣ се поате скѣмѣа, фѣрѣ сѣ нѣ адѣкѣ попорѣлѣі о маре смѣнтѣре, фѣнд кѣ прѣн о асемѣне фѣпѣтѣ, кѣрѣіле че сѣнт днвѣдѣтѣра ші пѣчѣреа пѣцілор, а попоарелор, се фѣкѣ кѣ тотѣл пѣдѣцелесе лор, прекѣм зѣче сарѣшѣ Voltaire. Ка сѣ скрѣі дн мѣжлокѣл Ромѣнілор, ка сѣ скрѣі кѣтре Ромѣні, тревѣіе сѣ скрѣі ромѣнеше; алѣелѣі те трѣдешѣі дн задар, днде-летнѣчѣндѣ-те а стрѣмѣта зѣчері днтпопорате ші рекѣпоскѣте де тоѣі векіі скрѣіторѣі аї цѣреі, ка се поді нѣмаі пѣчѣеа вр'о кѣторѣа неологішѣі, пѣсіонаѣі, вр'о кѣторѣа пѣданѣі, ші ка прѣн вѣвілонѣ-стіка та сѣ поді азѣі кѣ дрепѣтате деспре гѣне іст верс а лѣі Орагіѣ:

Sunt quos curriculo pulverem olympicam
Collegisse juvat!....

Нѣ зѣк кѣ н'ом фѣ авѣт невоіе ші де днтпрѣмѣтѣрѣі: Лѣмба Ро-мѣнеаскѣ е лѣпсѣтѣ де маѣ мѣлте зѣчері ші де фразе, днѣсѣ вроінѣ сѣ о кѣрѣцім асѣелѣі о стрѣмѣторѣм ші о серѣчѣім, ші прѣн зрѣм-ре е де кѣвінѣдѣ сѣ не лѣтѣм дѣпѣ повѣдѣзіреа лѣі Фенелон каре не днѣваѣ сѣ нѣ лѣпѣдѣм нѣчі зпа дн зѣчерѣле че авѣт ші сѣ кѣдѣігѣм поѣе, ачеле днѣсѣ деспре каре вом авѣа невоіе, фѣнд кѣ скѣмѣ-рѣле де pure fantaisie пот нѣмаі се днѣкрѣче ші сѣ трѣрѣре о лѣмѣ, еар нѣ сѣ о десѣвѣрѣшаскѣ. Ші ла асемѣне невоіе де дн-

прѣмѣтѣ сѣмѣ даторѣ а не кѣта лѣселе маѣ вѣртос дѣ лѣмѣа
Романкѣ, пентрѣ кѣ сѣпетѣрѣ (les sons) а ісѣа сѣмѣ маѣ дѣлѣ,
аѣ маѣ мѣлѣ аналѣгіе, маѣ мѣлѣ асѣмѣнѣре, кѣ алѣе кѣвѣнте че
сѣаѣ дѣрѣдѣчѣнат ла поѣ, шѣ пентрѣ кѣ зрѣкѣа поастрѣ е маѣ de-
прѣнѣсѣ кѣ еле. Ачѣеа есѣте мѣжлѣкѣа спрѣ а кѣлѣтѣа лѣмѣа. Ка
сѣ deсѣвѣтрѣшѣм шѣ сѣ deсѣволѣтѣм лѣмѣа поастрѣ трѣвѣе дѣпѣтѣ сѣ
о кѣпоащѣм шѣ сѣ фѣм кѣпоасѣдѣ дѣ еа.

Сѣ рѣспѣктѣм дѣр лѣмѣа стрѣмошѣлор, дѣпѣ пѣлда челор маѣ
дѣцѣлѣнтѣ пѣдѣі карѣ се аѣлѣ дѣтрѣ о пѣрѣоаѣ de cѣvѣlѣzѣtѣіe шѣ de
deсѣволѣтарѣ дѣцѣлѣгѣтѣоарѣ мѣлѣт маѣ дѣпѣлѣтѣ de поѣ, шѣ de кѣте-
орѣ скрѣм, de кѣте-орѣ грѣім сѣ ne аѣзѣчѣм аmѣntѣ de zѣca лѣі N.
Cicmondi кѣ: Le plus puissant lien pour un peuple, celui qui se
rattache à ses mœurs, à ses habitudes. à ses plus doux souvenirs,
c'est la langue de ses pères. La plus grande humiliation à la quelle
il puisse se voir soumis, c'est d'être forcé de l'oublier pour en ap-
prendre une nouvelle.

А. П. К... мох.
Ром. Літ.

Монархія Австріакѣ. Transilvania.

Bizorna 25 Ізліе. Бѣлѣ поастрѣ кѣдѣгѣ тот маѣ марѣ рѣ-
пѣте. О мѣлѣдѣме de оаменѣ дѣн тоатѣ класѣ саѣ аѣзнат ерѣ аїчѣа,
шѣ ne маѣ фѣнд лок прѣн кѣрѣдѣме оаменѣлор аѣ стат сѣвѣт чер лѣбер
дѣ армѣіа соарѣлѣі. Нѣ аѣ рѣмас нѣчѣ зѣн лак карѣ сѣ нѣ се фѣе
дѣтрѣвѣзѣндѣат пентрѣ скѣлѣтѣ, шѣ дѣсѣшѣ ачѣлѣ карѣ ерѣаѣ опрѣмѣте.
Оспѣдѣ, de бѣі стѣціонѣрѣ се аѣлѣ ашѣжѣдѣреѣа фортѣ мѣлѣдѣі, па-
гѣбѣ пѣзмаі кѣ нѣ се аѣлѣ касѣ маѣ вѣне зѣнде сѣ се аѣпѣостѣаѣзѣ. —
Пѣ лѣпѣгѣ ачѣеаа маѣ сѣлѣт дѣкѣ дѣ локѣл ачѣеаа de кѣрѣ аѣтѣеа
скѣзѣмѣнтѣ, карѣ de нѣ се вор дѣлѣгѣра нѣ ва доѣвѣндѣі нѣчѣ одѣтѣ
дѣсѣмѣпѣтѣатѣеа че і се кѣвѣне. Трактер слаѣ, тѣнкѣрѣ рѣлѣ, вѣп рѣѣ,
фѣлсѣфікат, тѣчѣларѣ грѣвѣанѣі, кѣрѣчѣмарѣ посѣмѣорѣдѣі, скѣзѣмѣпѣте
фѣрѣ тѣсѣрѣ нѣ сѣлѣт лѣкрѣрѣі, карѣ поатѣ рѣкомѣнда ne чѣнеѣа. Прѣн
астѣѣлѣі de пѣртѣре дѣрѣл ачѣла карѣ нѣл дѣ пѣтѣра спрѣ фѣлѣсѣл
пострѣ се фѣче пѣтрѣвѣнѣк, пѣфѣлѣсѣітор, кѣчѣі кѣра de ане mѣне-
ралѣ черѣ шѣ о kѣmѣdѣtѣatѣe маѣ вѣлѣтѣ. Оаменѣі нѣшѣі прѣчѣп іntѣре-
сѣлѣ лор, еї дѣ лок се дѣшѣрѣдѣшеѣзѣ ne стрѣіні шѣ сѣі тракѣеаѣзѣ
кѣ о вѣлѣт воїндѣтѣ, се аратѣ посѣмѣорѣдѣі шѣ дѣі дѣндѣпѣртѣеаѣзѣ ne тоѣі
дѣла сѣне. Прѣн аѣлѣе ачѣеаа сѣр потѣа фѣче орашѣл пострѣ зѣнѣл
dѣн чѣлѣ маѣ дѣсѣмѣнатѣе, ачѣеаѣтѣ дѣсѣ нѣшѣі пентрѣ поѣ, поѣ рѣмѣтѣнѣм
кѣм аѣм фост, прѣпѣшѣрѣеа нѣ ne дѣвѣлѣзѣше. Фѣнд дѣсѣ локѣл
зѣнде се аѣлѣ лѣкрѣілѣ сѣратѣ ал сѣгѣпѣнѣрѣі, еа а лѣат іnѣіціѣtѣіѣѣ,
шѣ акѣзма се аѣлѣ D. Апѣтѣкар dѣн Брашов Шнѣл аїчѣа, шѣ дѣ-
сѣрѣчѣнат дѣла дѣпѣлѣта стѣпѣнѣрѣе се deпрѣндѣ кѣ апаісѣа апѣлор маѣ
ексѣктѣ. Ачѣеаа ne дѣмѣзѣкрѣ оарѣшѣкѣм кѣ аѣтѣа маѣ мѣлѣт, кѣ
кѣт прѣн сѣзма карѣ саѣ дѣкѣвѣндѣат дѣла дѣпѣлѣта стѣпѣнѣрѣе, de шѣ
нѣ се ва фѣче чѣѣаш дѣсѣмѣнат, тѣтѣшѣі се ва пѣне тѣмѣіѣшѣ спрѣ о
дѣвѣлѣзѣтѣдѣрѣе, шѣ прѣн ачѣеаа ne ѣѣдем дѣдрѣпѣтѣдѣі а пѣтрѣ нѣ-
деждеа, кѣ шѣ Охѣна се ва пѣмѣра дѣтрѣ лѣкрѣілѣ de кѣрѣ дѣсѣмѣ-
натѣ алѣ Монархѣіеі поастрѣ.

Дѣпѣтѣмѣлѣрѣі de zѣі.

Маїѣстѣатѣа Са ч. р. саѣ дѣндѣрат а dѣнѣмѣі прѣ Пѣрѣнтѣлѣ Ар-
хіmandrѣіт ал Мѣпѣстѣрѣі Bezdin Сѣргѣіе Катѣанскѣіі de Admini-
стрѣтор ѣдѣзѣвѣтѣі Епѣсѣкопѣі dѣн Карлштѣадт дѣн Кроаціѣа. —

Пентрѣ мѣлітарѣі аѣ ешѣт зѣн пѣртѣмѣлѣ поѣ de пѣнсѣіе, дѣпѣтѣ карѣ
чѣпѣрѣадѣіі dѣпѣтѣ 50; еарѣ чѣіалѣлѣдѣі офѣдѣрѣі капѣтѣтѣ dѣпѣтѣ 40 ані аї
слѣжѣвѣі лѣаѣа дѣтрѣагѣтѣ. Тот аѣлѣ карѣ саѣ пѣтрѣкѣт дѣла 1849
дѣ рѣсѣвоїѣ се сокѣтѣше ка дої ані. Дѣпѣтѣ чѣпѣчѣі ані аї слѣжѣвѣі се
dѣ о пѣнсѣіе de 200 фл. фѣрѣ deосѣвѣрѣе ла шарѣжѣ. Рѣпѣлѣе че се
капѣтѣтѣ дѣпѣнтѣеа ѣрѣжѣташѣлѣі аѣ о прѣфѣрѣндѣтѣ. Дѣла 5 пѣлѣт ла
5 ані се рѣдѣікѣт пѣнсѣіа кѣ 10, дѣн аніі de прѣ зѣртѣ кѣ 20 ла сѣтѣ dѣн
сѣзма че о траѣе дрѣнт лѣаѣ шѣ дѣла карѣ пѣнсѣіа фѣндѣмѣнтѣлѣ de
200 фл. се скоатѣе totѣеаѣзна аѣарѣ.

Прѣн о Прѣадѣпѣлѣтѣ скрѣісоарѣ de мѣпѣ а Маїѣстѣатѣіеі салѣ дѣм-
пѣратѣлѣі архѣдѣзка Карѣл Лѣдовѣік есѣте dѣнѣмѣіт de локоѣітор
дѣн Тѣрол.

Шѣрѣеа deспрѣ боала че са пѣскѣт дѣн Алѣбанѣа шѣ се спѣне кѣ
арѣ асѣмѣнѣре кѣ чѣзма а фѣкѣт шарѣ апѣсарѣе дѣн Вѣена, кѣ тоатѣ
кѣ боала се спѣне а фѣі пѣзмаі ѣлѣпѣдѣіа саѣ ѣѣѣа рѣа.

Барѣнѣл Рѣтшѣлд Салѣмон а мѣрѣіт дѣн 16 Ізліе дѣн Парѣіс. Ел
а фост дѣтрѣе чѣі чѣпѣчѣі фѣраѣі ал доїлѣа пѣскѣт, шѣ а портѣт мѣлѣдѣі
анѣі трѣвѣілѣе касѣі лор dѣн Вѣена, карѣ апої лѣ аѣ дѣпѣкрѣдѣндѣат фѣз-
лѣі сѣѣз Анѣселѣм.

Дѣпѣтѣ ѣрѣокѣтѣѣа зѣлѣ кѣлѣдѣроасѣе, чѣрѣіл dѣнд лѣнѣі о пѣлѣіе
еарѣшѣі саѣ дѣпѣтѣпѣкат, шѣ нѣ се парѣ кѣ пѣдѣждѣілѣе чѣлѣе мѣрѣі че
пѣнѣаѣ оаменѣіі дѣн вѣнѣл чѣлѣ вѣн че ерѣа сѣ се фѣкѣт дѣн аѣлѣ ачѣ-
сѣа, нѣ вор кѣрѣспѣндѣе аѣщѣнтѣрѣіі.

Прѣкѣм се аѣдѣе се вор вѣндѣ шѣ кѣаї дѣн зѣн пѣмѣр дѣсѣмѣнат
че сѣлѣт ла ошѣрѣілѣе поастрѣ de прѣісѣс.

Вѣстѣіѣл прѣрок de tѣmp dѣн Іѣлѣсѣа D. Ферѣіѣndrѣік а мѣрѣіт дѣн
15 Ізліе дѣн пѣтрѣіа са.

Дѣн кѣтѣмѣлѣ рѣсѣвоїѣлѣі нѣ се аѣдѣе нѣмѣіка поѣ, зѣнѣі ѣрѣѣ сѣ шѣіе
кѣ дѣн 16 Ізліе ар фѣі фост еарѣшѣі о лѣвѣрѣе фѣрѣ сѣкѣчѣс.

21. Рѣт.

Прѣнѣчѣпѣатѣлѣе дѣла Дѣнѣрѣе.

Конѣстѣітѣзѣіа шѣ адмѣнѣістрѣціѣа Прѣнѣчѣпѣатѣлор dѣнѣзѣіанѣе.
I.

Дѣн Gazeta de Вѣена аѣлѣтѣм зѣртѣтѣоарѣлѣе лѣніѣмѣнтѣе deспрѣ
конѣстѣітѣзѣіа шѣ адмѣнѣістрѣціѣа Прѣнѣчѣпѣатѣлор, карѣ пої кѣ атѣтѣ маї
пѣлѣкѣт лѣ дѣпѣртѣшѣім чѣтѣіторѣлор пострѣіі кѣ кѣт ne парѣ вѣнѣе, кѣ
dѣн кѣнд дѣн кѣнд се фѣче пѣмѣнѣрѣе шѣ de ачѣеаа чѣрѣі рѣмѣтѣнѣшѣі,
карѣ сѣлѣт кѣіѣмѣтѣе сѣ жѣоачѣе о рѣлѣтѣ дѣсѣмѣнатѣ, de шѣ, прѣкѣм се
ѣѣдѣе шѣ de нѣ се вор мѣтѣа дѣпѣрѣіѣзѣрѣрѣілѣе, токѣмаї нѣ дѣн фѣавѣрѣл лор.

— Лѣѣеа фѣндѣмѣнтѣлѣ dѣн аѣлѣ 1831 дѣпѣтѣ карѣ амѣѣлѣе прѣнѣчѣпѣатѣ
Рѣмѣнѣіа шѣ Молѣдова се обѣлѣдѣсѣскѣ de атѣнѣчѣі, нѣ саѣ пѣѣлѣікат нѣчѣі
одѣтѣ офѣіціѣс. Еа конѣстѣ dѣн doe deосѣвѣітѣе рѣгѣлѣмѣнтѣе орагѣнѣчѣе,
зѣнѣл пентрѣ Рѣмѣнѣіа, шѣ ачѣеаа ексѣісѣтѣ тѣпѣрѣіт дѣн лѣмѣа рѣмѣ-
нѣасѣкѣ, шѣ алѣтѣл пентрѣ Молѣдавіѣа, ne карѣ ла тѣпѣрѣіт зѣн лѣіѣрѣі
dѣн Іашѣі дѣн лѣмѣа фѣранѣозѣеасѣкѣ, вѣндѣрѣеа лѣі дѣсѣ дѣн чѣеарѣ есѣтѣ
опрѣітѣ. Амѣнѣдѣе рѣгѣлѣмѣнтѣе се погрѣѣѣсѣскѣ дѣн чѣлѣе есѣнѣціѣлѣе ла
олаѣтѣ. Дѣпѣтѣ dѣіspѣзіціѣілѣе ачѣеаѣі статѣтѣ, карѣ саѣ kѣmѣpѣсѣ dѣпѣтѣ
пѣчѣеа дѣла Adrѣіанѣпол de о kѣmѣісіѣе мѣстѣеаѣтѣ молѣдо-рѣмѣнѣасѣкѣ
dѣн боїарѣі сѣлѣт прѣзѣдѣіѣл kѣnсѣііѣіріѣлѣі de стат рѣсѣсѣк de Mѣnѣііакі, шѣ
апої саѣ дѣтѣрѣіт de сѣлѣтанѣл, арѣ сѣ стѣа дѣнѣрѣнѣтѣеа обѣлѣдѣсірѣі дѣн
зѣртѣеаа рѣгѣлѣмѣнтѣлѣі, зѣн прѣнѣдѣ карѣ сѣ се алаѣгѣтѣ ne вѣіадѣтѣ
de кѣтрѣе обѣшѣасѣка аѣзнѣарѣе ексѣтраорѣдѣнарѣтѣ, кѣ тѣіѣлѣ „Domn стѣ-
пѣнѣітор.“ Аѣзнѣарѣеа обѣшѣасѣкѣ ексѣтраорѣдѣнарѣтѣ пентрѣ Молѣдавіѣа
(а кѣрѣі рѣгѣлѣмѣнтѣ са лѣат de тѣмѣіѣшѣ ла ачѣеаа dѣатѣрѣі) конѣстѣ dѣн
132 de алаѣгѣторѣі. Шѣі аѣнѣмѣ: Архѣіѣпѣсѣкопѣл, дої епѣсѣкопѣі dѣіѣчѣсанѣі,
45 боїарѣі de класѣ I, 30 de гласѣ II, 32 deпѣтѣадѣі проѣвѣнѣціѣалѣі (боїарѣі
de класѣ III) зѣн deпѣстѣат ал Акадѣмѣіѣі, шѣ 21 de deпѣстѣадѣі аї кѣрѣ-
пѣраѣціѣелор чѣтѣѣдѣнѣшѣі. Прѣнѣдѣлѣ трѣѣѣе сѣ аїѣе 40 ані, пѣвѣліѣта-
тѣа лѣі арѣ сѣ дѣпѣчѣаѣтѣ ѣарѣм дѣла Мѣмѣсѣѣѣ, шѣ іndѣіѣѣнатѣлѣ аѣ
трѣѣвѣіт ѣарѣм тѣтѣлѣсѣѣ сѣлѣ аїѣе. Фѣчѣіѣрѣл зѣнѣі Domn стѣпѣнѣітор
се поатѣ алаѣе de лок dѣпѣтѣ ѣѣрѣстѣнѣічѣіе.

Кѣм са сѣѣѣрѣшѣіт алаѣѣѣрѣеа зѣнѣі Domn, арѣ обѣшѣасѣка аѣзнѣарѣе
ексѣтраорѣдѣнарѣтѣ сѣ чѣеарѣ пентрѣ дѣнѣсѣл дѣла поартѣ іnѣѣѣстѣітѣрѣа,
шѣ сѣ арѣтѣе потѣрѣі прѣтѣгѣзіѣтѣоарѣе алаѣѣѣрѣеа. Дѣла ачѣеаа прѣ-
скрѣісѣе рѣгѣлѣмѣнтѣарѣе саѣ аѣѣтѣт оаменѣіі, кѣнд дѣн зѣртѣеаа еѣі-
nѣmѣіntѣелор dѣн аѣлѣ 1848 аѣ фост скаѣнѣлѣ domѣнѣскѣ ѣакапѣт. Dom-
nѣіі de акѣзма Шѣрѣѣі пентрѣ Рѣмѣнѣіа шѣ Грѣгорѣіе Гѣіка пентрѣ
Молѣдавіѣа саѣ алаѣс ne тѣмѣіѣшѣлѣ трактѣтѣлѣі дѣла Балѣта Ліѣман прѣн
Поартѣ, дѣн kѣndѣлѣѣѣрѣе кѣ Рѣсѣіа ne шѣпѣтѣе анѣі фѣрѣ сѣ фѣіе рѣ-
кѣрс ла алаѣѣѣрѣеа обѣшѣѣѣі аѣзнѣарѣі ексѣтраорѣдѣнарѣе. Дѣпѣтѣ че прѣнѣдѣлѣ
аѣ кѣпѣтѣат дѣла поартѣ іnѣѣѣстѣітѣрѣа, се зѣнѣе шѣ deпѣзѣне жѣрѣтѣнѣтѣлѣ
ne лѣѣі. Dѣіspѣзіціѣілѣе рѣгѣлѣмѣнтѣарѣе deспрѣ ѣолѣнѣічѣіа потѣрѣі сѣлѣтѣ:
„Пѣтѣрѣеа сѣѣѣрѣанѣтѣ шѣ ексѣкѣтѣіѣѣ спрѣ сѣсѣдѣіпѣрѣеа обѣшѣѣѣі рѣндѣѣлѣі
шѣ лѣніѣшѣе, deпѣзѣмѣрѣеа ла тоатѣ deрѣгѣтѣорѣіѣлѣе, шѣ сѣпѣракоѣmѣndѣтѣ
асѣпѣра жѣндѣрѣтѣрѣіѣі сѣлѣт прѣрѣогаѣтѣіѣе, карѣ dѣnѣѣ de dѣmѣnѣітѣеа
Domѣнѣлѣі стѣпѣнѣітор, шѣ ne карѣ dѣнѣсѣл ка шѣ маї пѣаіntѣе ѣа kѣn-
tѣnѣа а о ексѣрѣціѣа dѣпѣтѣ ѣазѣлѣе аѣѣзѣатѣе дѣн рѣгѣлѣмѣнтѣ. Тоѣіі боїерѣі
карѣіі стаѣл дѣн слѣжѣѣелѣе акѣтѣіѣе саѣ неакѣтѣіѣе, прѣкѣм шѣ тоѣіі амѣпѣло-
іаѣііі статѣлѣі сѣлѣт dѣатѣрѣі domѣнѣлѣі кѣ асѣкѣлѣтарѣе шѣ сѣѣѣѣнѣрѣе, сѣлѣт
пѣдѣпѣсѣтѣ че аѣ de аѣщѣнтѣат ne тѣмѣіѣшѣлѣ хотѣрѣрѣілор лѣѣізіѣітѣе жѣдѣкѣ-
торѣіі, карѣ вор прѣмѣрѣѣѣе шѣ карѣ вор хотѣрѣ лѣѣізіѣіта пѣдѣаѣпѣсѣтѣ
а neдѣпѣгѣжірѣіѣі dѣетѣрѣіndѣелор лор. Прѣнѣдѣлѣ капѣтѣтѣ о лѣіѣтѣ чѣіѣлѣтѣ,
карѣ dѣпѣтѣ рѣгѣлѣмѣнтѣ пентрѣ Domѣнѣлѣ dѣн Молѣдавіѣа се сѣѣе пѣлѣт ла
80,000 тѣлѣрѣі шѣ пентрѣ Domѣнѣлѣ Рѣмѣнѣіѣі пѣлѣт ла 120,000 тѣлѣрѣі,

mai tîrziu dînsă ea eșuat mai de mîltre ori. Pentru cîmît grea se poate prîncipal deșene. De aceea voluția sa folosit poartă la anul 1842 deșind pe Domnul Cerii Romînești, Alexandru Gîca. (Dar ce cîmît aș fîcît Domnul Alexandru Gîca care mîi astîzi are atîta poplăritate, mîi este izbit de цар?)

Общеска аднаре ordinară се реноеше tot la 5 ani. Ea констъ pentru Moldavia din 35 de mîdъларі, din Arhiepiscopul din doi episcopii diecesani, 16 boiari de rangul dîntîi mîi al doile mîi din 16 deștadi provinciali (boiari caș feciori de boiari). Ea се аднъ дн tot anul la 1 Decembrie. Ea este днъ регламент, „Pîzitoarea drentъrilor, mîi dînaîtъtoarea бзней стърі а кончетъ-ценіlor sei.“ Drentъріле еі снпт анъала ексамінаре а сокотелелор деспре венітріле mîi келтхіеліле церей, дпърдіреа дъріlor, консълтареа бздетхлі, астфелі дн кът фъръ конглъскіреа амъндъроп потері съ пз се дптродъкъ врео dare позъ, mîi дела венітріле mîi

келтхіеліле регларе але статхлі пз се поате абате, дrentъ de желіре кътре Domn, mîi амъндое кърціле (din Constantinopol mîi С. Петербург) консълтареа леціlor позе, консълтареа орешкъроп мъскрі de administrație, ексамінареа контрактелор de arendăire але статхлі, дпвігіареа асъпра пропріетатеі пзліче ш. а.

De partea Domnului стъ статхл адмністратів компъс din Ministerul din лонтрх, ал фінансіей mîi din секретархл статхлі pentru требіле din афаръ, care de пре зрмъ есте tot одатъ mîi шефхл канцеларіей Prîncipului. Ачеаста дпрегъторіе се аднъ de doe ori пе съптъмъ mîi are дпскърінаре а асекъра mîi зшъра атът мерсхл лъкръріlor статхлі кът mîi а прегъті материалхл de лпсхл pentru консълтъріле общешей аднътрі mîi а проіектелор de дпзпътъдпре, care днъ че се дпкзвіндъ de кътре прпндъл снпт de а се ащерне ачестей аднътрі спре черчетаре. Дела anul 1848 пз са mai adnat общеска аднаре.

Ф о і л е т о н

Окізл.

I.

Дпсхшіріле лзі.

Окізл оглнда лзмей mîi оглнда сфлетхлі есте негрешіт зна din челе mai повіле пърці але трхпхлі оменеск.

Prin oki kîpъtъm челе mai mîltre прівірі, саș intъдіі, prin oki ажпцем ла кзпошпца лзмей, а колоріlor, а мърімей обіектелор, а формей лор, mîi дпдепъртъріі лор.

Noi potem mîi prin pîpîre кзпоаше форма mîi мърімеа, poi potem жздека днъ азъ дпдепъртареа обіектелор сопоаре, дпсх пз аша de лзмъріт mîi ексакт mîi пз атът de repede ка prin oki, кз о прівіре.

Nici zn cîmъ pз есте mai deștoinik а репрезента пе челелалте cîmърі mai зшор mîi mai десъвршіт ка окізл. Noi пътем жздека prin oki zn лъкръ аспрх mîi peted, poi гъчім къ zn обіект снпъ, poi deoseim обіектхліле care алтфеліхл пзмаі лпмба ле шіе deosebi днпъ гзст, prin oki. Noi vedem къдъра mîi фрігхл днпъ ефектхл лор.

Noi strъbatem къ къзтареа поастръ дп лъзнтрхл омхлі, poi дпвзътм а кзпоаше prin mînele федей жокхл кздетелор mîi cîmъmentеле знші om: Mîi кът de vine okiъ прічене пе okiъ! Кът de богатъ есте ачеаста лпмъ фъръ кзвінте, фъръ скрісоаре, mîi снпет.

Prin ачесте преферінде дпделетпичеше okiъ о потере фъртхкътоаре. Къ okiъ порзпчеше влпъторіхл кпелхлі сзъ, къ okiъ стъпънеше дпелъпзторхл de довітоаче менажеріа са, mîi дпсхші омхл пз се поате сзвтрапе дела фертекхл okiълі. Прівіреа атрапе, ea aprinde пз арапе ori cîmъл аторхлі, ал целозіей, mîi а пріетеніей, mîi din контра о консіпндъ rea пз поате сфери okiъ ждекъторіхлі сзъ. Okiъ есте ка mîi zn дрхм дескис дела сфлет ла сфлет, дела інімъ ла інімъ. Drent ачееа okiъ есте негрешіт чел mai повіл cîmъ mîi прекзт ачест cîmъ есте кіар mîi лзмъріт, аша снпт mîi знелтеле лзі.

Noi кзпоашем okiъ днтре тоате органеле cîmъріlor mai а-пріат, poi lam кзпріне деплп дп тоате але сале пнъ ла ачеле містеріоасе фіре care се лъдескхл дп партеа din doc а вълхкхлі okiълі ка о пелішоаръ фпъ, mîi дп care poi кзпоашем первхл оптік саș ал вълхлі.

Okіъ are форма знші мър дъгзіат, mai painte се vede копере-мъптъл лзі din афаръ адекъ пелеа че есте къ тотхл пелхчідъ (превазъ) mîi care pentru вртошіа еі се пзмеше склеротіка, саș пелеа корпхлі. Требхе таре апъсат ка съ о поді тліа къ zn кздіт, прекзт се поате ori чіне конвінде ла zn okiъ de воъ, care prin мърімеа са пе ласъ ка съ пе mînzpъm de стрхктъра okiълі. Дп ачеаста пеле се mîi аратъ о mînzne, а кърей дпделепчпне пе змпле de кзчерпчіе mîi чпнспре кътре ziditorіхл пострх. Есте кзпоскът ori кзі dîntre poi, кът есте okiъ de cîmъitor de чел mai пздіп праф, фхт mîi лзіде арзътоаре. Кънд днтрх dîntro датъ о мъскхлідъ дп okiъ позъ пе vine а стріга таре de дзрере, mîi ачеаста пз дпчеатъ пнъ обіектхл пз се депъртеазъ. — Черкаді дпсх акъта mîi апъсаді кз децетхл ачеста cîmъitoаре пеле, ба дпдреспці mai мхлт, prîndedі вълхкхл okiълі кз децетеле mîi цпнеділ. —

Че контразічере! апъсареа вртоашъ а децетхлі, грезтатеа днтрецей мпні о сфере okiъ фъръ дзрере, mîi асъпра знші пръ-взшор, зней арпні de о мъскхлідъ, асъпра знші пър, асъпра фхтхлі, знші флзід акрх саș спірітос съ дпбозокіазъ кз дзрері тарі, mîi цепеле се дпкідхл ка съ словоадъ лакрхмі, mîi съ спеле че есте стрікътор.

Към се поате експліка ачеаста дптокміре? Гъчптъра есте лезне de деслегат. Ziditorіхл пз аș врхт съ пе факъ дзрері фъръ

пелое. Дзререа пе дъ de шіре пзмаі деспре прімеждіе. Ачестей дърі de шірі поате съ деа аскълтаре скзтіторіі mîi пззіторіі okiълі, адекъ плеопеле mîi цепеле, асъпра зней ловірі, асъпра зней дпзп-сътхрі, care ар стріка скзтіторіхл къ скзтіхл, ар фі дзререа о мзпкъ фъръ de фолос — преавзпхл ziditorіхл пе аș крхдат даръ de ea.

Къзтаді vine кънд дефімаді дзререа, mîi о черчетаді, оаре пз есте ea пзмаі о кіемаре de ажзтор pentru натъра че есте а-менпнгатъ; о кіемаре de ажзтор, кърейа дп mîi de дптъмплърі аведі ал мхлцъмі віада.

Днпъ ачеаста пеле гроасъ, care токмай paintea пелеі че о пзмім кзркзбех есте mai таре волтітъ, ла чеі скзрці ла vedere къ мхлт mai таре, кіемъм лзареа ампнте а четіторіlor ла лпнтеа хрі-сталпъ (адекъ ла zn трхп care are асемъларе къ о лпнте de стіклъ) care се афлъ дндеръптъл пзпілей саș лзмей okiълі.

De din афаръ prin лзміна okiълі пз vedem пічі ачеаста лпнте, пічі змезала ачееа care есте ка піше котороаше дндеръптъл лпнтеі, чі tot че есте дп лъзнтрхл пі се паре къ тотхл пегрх; ка съ пе mî-пзпъм de лпнтеа хрісталпъ, требхе еархші съ тліем zn okiъ морт дпсх проасптъ de довіток, mîi vom vedea къ ea есте къ тотхл асе-менеа къ ачеле стікле, че снпт дп okiъ pentru аднареа разелор лзмей.

Деакъ пе зітъм дпсх prin о астфеліхл de лпнте de стіклъ ла вре zn лъкрх, атхлчі ел пі се паре къ are днпці колорате, mîi ка а-чеаста дпндекхтоаре арътаре съ се рідіче дп okiъхрі, требхе ле-гате mai мхлте астфеліхл de стікле ла олатъ че аș deosebitъ потере а фърце колоріі. Натъра дпсх а фъкът ачеаста ла лпнтеа хріста-ліпъ din okiъ днтрхп mod, че пзл потъ іміта мптеле оменеші, ea адекъ іа фъкът cîmъріле mai dec mîi кътре фаца din афаръ лезнезіі снпт tot mai moi, mîi prin ачеаста есте лпнтеа хрісталпъ ла днпці фъръ колорі.

Лпнтеа хрісталпъ есте кзратъ mîi mai пелхчідъ de кът челе de стіклъ, mîi декът ана. Mîi Dîmnezeъ пъзеаскъ ачеаста кзръ-ценіе дп фіешекаре okiъ оменеск! Деакъ лпнтеа ачеаста се дп-тзпекъ атхлчі лзмеа днтрхл дп чеащъ, mîi се паше алъеада.

Ка дп сфършіт съ се дпндече ресфърцічереа разелор соаре-ліі din фаца din лонтрх, prin care ікоана че се оглндеазъ дп пъ-ретеле din деръпт сар стріка, есте tot ачееа дпгріжіре, че о vedem къ о факъ оптічіі ла океанхріле лор. Пъредіі снпт дпегріці къ чеі mai пегрі колорі, okiъ даръ есте о катеръ овскзрх, о къмаръ дптънекоасъ дп care kadъ prin лзмпъ разеле ікоаней, mîi се ог-лндеазе дндеръпт пе пърете, днпъ че снпт еархші стръпші ла ікоанъ prin лпнтеа хрісталпъ. Zn fir de перв дестхл de таре дп-трх аічеа prin пъретеле din деръпт ка съ прімеаскъ ікоана оглп-датъ mîi аічеа стъм дпайнтеа зней тaine пліне de admіrare.

Prin фірхл первхлі care мерце ла кріері vine ікоана ла сф-лет mîi ла консіпндъ.

Към се фаче ачеаста, шіе пзмаі cîngър Dîmnezeъ, кзчі пъ-реріле деспре ea пз аș пічі о цпнере статорпкъ.

Dîmnezeъ се цппъ даръ дп tot омхл ачест перв снпътос, mîi лъкрътор. Към се волпъвеше ел, саș пзмаі лъкръ — de лок каде лзмеа din афаръ дп чеа mai дптънекоасъ поапте mîi okiъ е оръ, се дптънекъ.

Okіъ ea дп трхпхл оменеск локхл mai дпалт, кзчі фпнд ел аша а зіче ла стражъ, are съ зібе чеа mai дптіпсх прівіре. Ел есте скзтіт de zn черк ал цепелор, care се дпкід ізте песте стеаоа сзтілъ, mai таре есте ел дпсх скзтіт prin плеопе, care дп апърх асъпра іпфлхпделор din афаръ, кънд сфлетхл лъкръ дп лъзнтрх саș prin прелъкрареа прівпнделор че леа кздігат, саș пзмаі дп-трхп жок ал вхскхлі.